

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

Agentschap
**Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs,
Kwalificaties & Studietoelagen**

De nieuwe eindtermen Loopbaancompetentie

Jan De Smet

6 mei 2019

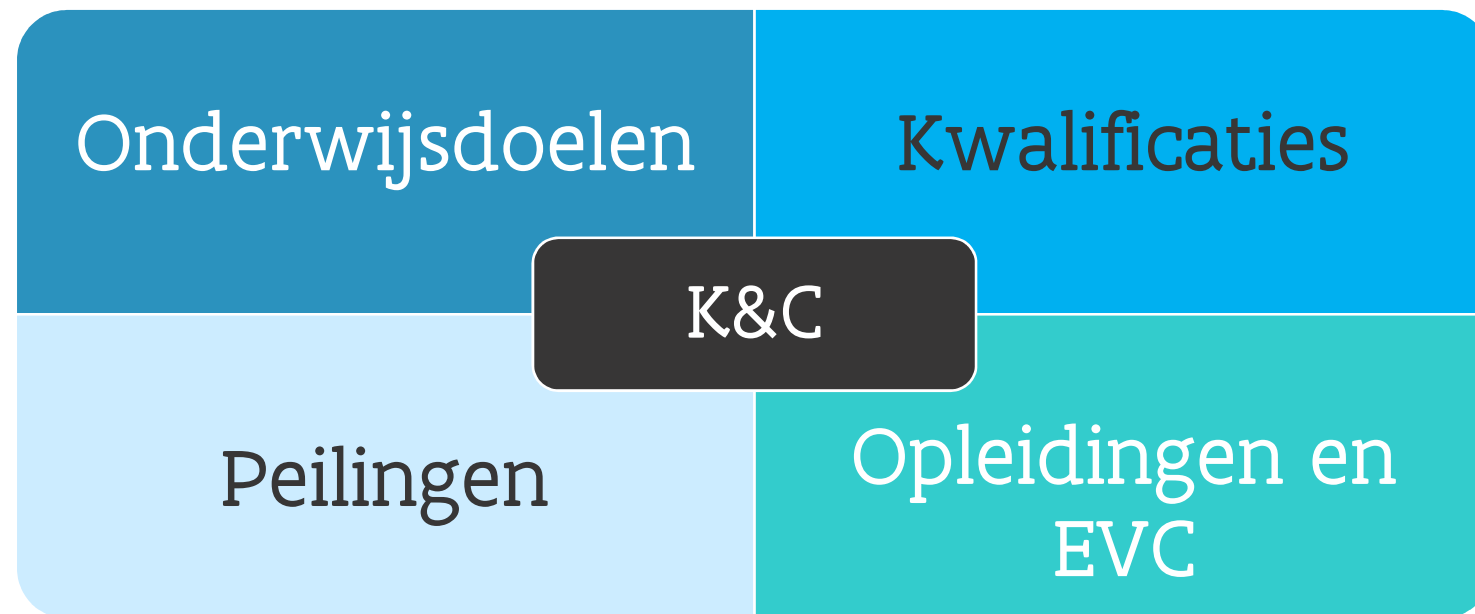
Programma

- **Achtergrond - modernisering SO**
- **Nieuw concept eindtermen**
- **De loopbaancompetentie**

AHOVOKS

Kwalificaties & Curriculum

- ▶ Ministerie van onderwijs en vorming
- ▶ Afdeling van AHOVOKS (Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen)
- ▶ Processen ondersteunen die leiden tot het tot stand komen van onderwijsdoelen en kwalificaties, in nauwe samenwerking met stakeholders

ACHTERGROND

- ▶ Regeerakkoord 2014-2019 & beleidsnota 2014 -2019
 - Einddoelen evalueren, bijsturen/actualiseren en reduceren
 - Einddoelen concretiseren en ambitieus formuleren i.f.v. behoeften 21ste eeuw
 - Het 'wat' bepaalt de overheid, het 'hoe' de scholen en leerkrachten
- ▶ Modernisering SO: inhoudelijk en structureel
- ▶ Implementatie modernisering SO
 - 1^e graad: september 2019
 - 2^e graad: september 2021
 - 3^e graad: september 2023

MODERNISERING - STRUCTUREEL

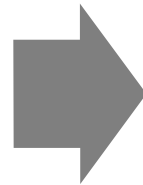
- ▶ 1ste graad
 - A en B stroom
- ▶ 2de en 3de graad
 - 3 finaliteiten
 - × Doorstroom
 - × Dubbele finaliteit
 - × Arbeidsmarktfinaliteit

MODERNISERING – INHOUDELIJK

Decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs, wat onderwijsdoelen betreft, en tot wijziging van de decreten Rechtspositie onderwijspersoneel

Actualisering

Koppeling aan maatschappelijke
ontwikkelingen en
verwachtingen

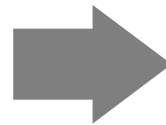

16 sleutelcompetenties

-
1. Competenties op het vlak van lichamelijk, geestelijk en emotioneel bewustzijn en op vlak van lichamelijke, geestelijke en emotionele gezondheid;
 2. Competenties in het Nederlands;
 3. Competenties in andere talen;
 4. Digitale competentie en mediawijsheid;
 5. Sociaal-relatieve competenties;
 6. Competenties inzake wiskunde, exacte wetenschappen en technologie;
 7. Burgerschapscompetenties met inbegrip van competenties inzake samenleven;
 8. Competenties met betrekking tot historisch bewustzijn;
 9. Competenties met betrekking tot ruimtelijk bewustzijn;
 10. Competenties inzake duurzaamheid;
 11. Economische en financiële competenties;
 12. Juridische competenties;
 13. Leercompetenties met inbegrip van onderzoekscompetenties, innovatiedenken, creativiteit, probleemoplossend en kritisch denken, systeemdenken, informatieverwerking en samenwerken;
 14. Zelfbewustzijn en zelfexpressie, zelfsturing en wendbaarheid;
 - 15. Ontwikkeling van initiatief, ambitie, ondernemingszin en loopbaancompetenties;**
 16. Cultureel bewustzijn en culturele expressie.

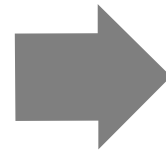
ONDERWIJSDOELEN GEKOPPELD AAN SLEUTELCOMPETENTIES

HUIDIG

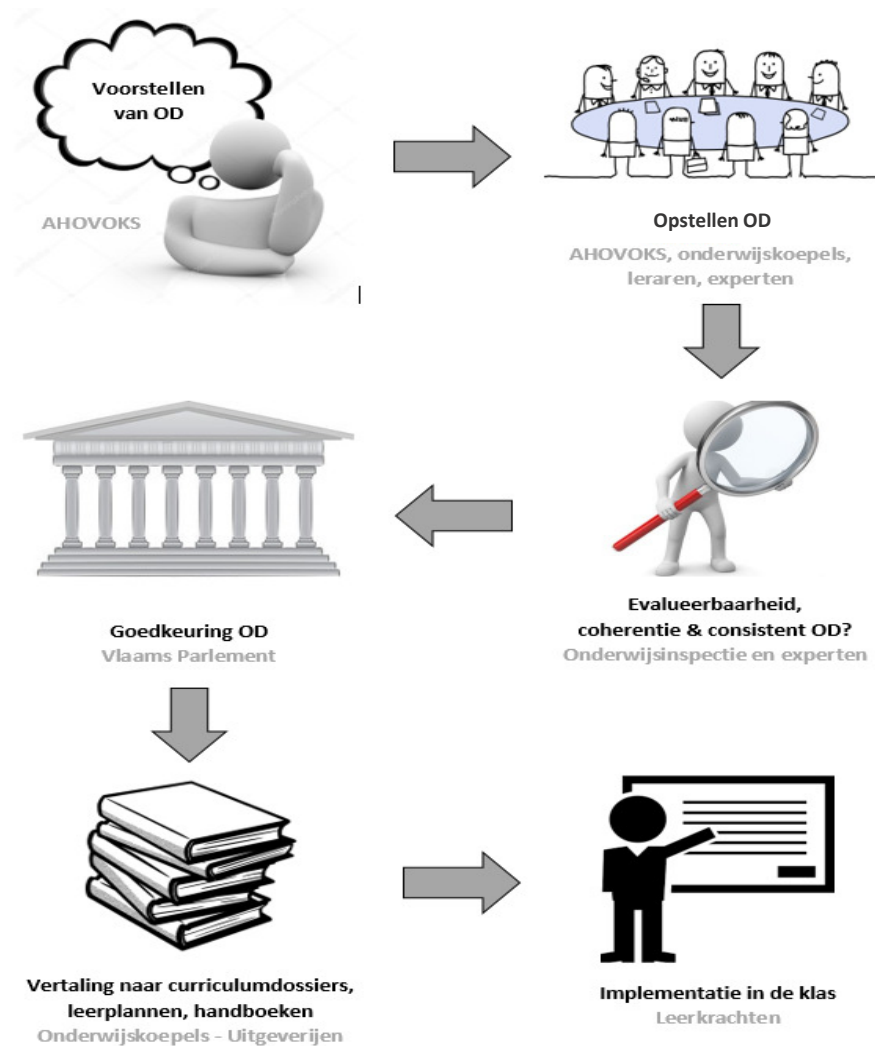
NIEUW

Vakgebonden -
vakoverschrijdend
bijhorend statuut

- Onderwijsdoelen per sleutelcompetentie
- Koppeling onderwijsdoelen met vakken, vakkenclusters of leergebieden => via leerplannen
- Te bereiken (m.u.v. enkele attitudinale onderwijsdoelen)

PROCEDURE EINDTERMEN

SOORTEN EINDTERMEN

eindterm	Waar in het curriculum?	Te bereiken?	wat?
Eindterm	LO en SO Per stroom/graad & finaliteit	Populatie	Minimumdoelen voor de basisvorming
Eindterm basisgeletterdheid	1 ^{ste} graad SO	Individueel leerling	Competenties in het Nederlands, wiskundige competenties, digitale competenties en financiële competenties Gericht op functionele geletterdheid i.f.v. maatschappelijke participatie
Uitbreidingsdoel	1 ^{ste} graad SO	Bepaalde leerlingpopulatie	Competenties in het Nederlands, andere mogelijk via CD's / leerplannen
Specifieke eindterm	3 ^{de} graad SO – doorstroom en dubbele finaliteit	Populatie	Ifv doorstroom & doorstroomprofiel

TRANSVERSALE EINDTERMEN

- ▶ Identiek in A- en B-stroom
- ▶ Te bereiken op populatieniveau
- ▶ Ofwel te bereiken in samenhang met eindtermen van één of meerdere sleutelcompetenties

Voorbeeld uit de burgerschapscompetenties:

7.12 De leerlingen lichten de complexiteit en verwevenheid van duurzaamheidskwesties toe. (transversaal)

- ▶ Ofwel verplicht te bereiken in samenhang met inhoudelijke eindtermen

TRANSVERSALE EINDTERMEN

- ▶ Transversale eindtermen die integraal deel uitmaken van andere sleutelcompetenties (verplicht te bereiken in samenhang met inhoudelijke eindtermen):
 - digitale competentie en mediawijsheid
 - sociaal-relatieve competenties
 - leercompetenties
 - ontwikkeling van initiatief, ambitie, ondernemingszin en loopbaancompetenties

RELATIE TRANSVERSALE EN INHOUDELIJKE SLEUTELCOMPETENTIES

Competenties in het Nederlands

Competenties met betrekking tot ruimtelijk bewustzijn

Competenties met betrekking tot historisch bewustzijn

Ontwikkeling van initiatief, ambitie, ondernemingszin en loopbaancompetenties

Competenties in andere talen

Economische en financiële competenties

Competenties inzake wiskunde, exacte wetenschappen en technologie

ONTWIKKELING VAN INITIATIEF, AMBITIE, ONDERNEMINGSZIN EN LOOPBAANCOMPETENTIES

- ▶ **Bouwsteen:** Rode draad voor de vorming in het secundair onderwijs. Gelden voor alle leerlingen, ongeacht finaliteit of onderwijsvorm.
 - Opportuniteiten zien en verkennen met behulp van een creatief denkproces.
 - De uitvoerbaarheid van ideeën onderzoeken, het inzetten van middelen tegenover doelstellingen afwegen en het gekozen idee realiseren.
 - (Duurzame) keuzes maken, rekening houdend met gevolgen op korte en lange termijn.

UITGANGSPUNTEN FORMULERING EINDTERMEN

- ▶ (Minimum)doelen = (een minimum aan) kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes
- ▶ “Sober geformuleerde, duidelijke, competentiegerichte en evalueerbare eindtermen waar kennis telkens geëxpliciteerd wordt en vaardigheden, inzichten en indien van toepassing attitudes aan bod komen.”
 - Beperkt in aantal
 - Sober, duidelijk, competentiegericht en evalueerbaar geformuleerd
 - Expliciete vermelding van kennis
 - Coherentie en consistentie

FORMAT

11.3 De leerlingen ontleden een gezinsbudget.

Met inbegrip van kennis

* Feitenkennis

- Budget

- Lenen, sparen, rente, schuld

* Conceptuele kennis

- Gezinsbudget: inkomsten en uitgaven op korte en lange termijn

- Lenen, sparen, rente, schuld

Met inbegrip van dimensies eindterm

Cognitieve dimensie: beheersingsniveau analyseren

Dimensie eindterm

Cognitief

Affectief (°)

Psychomotorisch

Cognitieve beheersingsniveaus

Onthouden

Begrijpen

Toepassen

Analyseren

Evalueren

Creëren

Kennis

Feiten

Conceptueel

Procedureel

Metacognitief

FORMAT

BG 11.3 De leerlingen maken budgettaire keuzes voor zichzelf rekening houdend met een eigen budget en een gezinsbudget.

...

* Procedurele kennis

- Stappen voor het beheren en bewaren van een persoonlijke administratie

Met inbegrip van dimensies eindterm

Cognitieve dimensie: beheersingsniveau evalueren

Affectieve dimensie^o: Handelen vanuit een persoonlijk kader waarin voorkeuren voor waarden, opvattingen, gedragingen, gebeurtenissen, informatie, taken, strategieën,... geïnternaliseerd zijn, maar waarbij nog aandacht nodig is voor de balans tussen conflicterende aspecten

FORMAT

- ▶ Kennis, dimensies en indien van toepassing en context maken integraal deel uit van eindtermen
- ▶ Eindtermen te realiseren m.u.v.
 - Bepaalde attitudinale doelen (“o”)
 - Affectieve dimensie van eindtermen (“o”)
- ▶ Eindtermen zelfstandig te realiseren tenzij anders vermeld (a.d.h.v. richtlijnen, stappenplan,...)

DE LOOPBAANCOMPETENTIE – DUURZAME KEUZES MAKEN: UITGANGSPUNTEN

Globaliseringsprocessen zorgen ervoor dat samenlevingen in toenemende mate wederzijds **afhankelijk en verbonden** zijn. Aandachtspunten zijn **mondiale uitdagingen en duurzame ontwikkeling**. Een reeks belangrijke uitdagingen zijn niet meer op te lossen door één actor of één bepaald politiek niveau. Ze vormen de verantwoordelijkheid van de gehele (internationale) gemeenschap. Jongeren dienen te beseffen dat **deelnemen aan de maatschappij** betekent dat ze **keuzes** moeten maken, rekening houdend met mogelijke gevolgen op korte en lange termijn. Dit begint bij het maken van een keuze voor bepaalde kledij of gadgets tot de **keuze voor een bepaalde studierichting, loopbaan,** huisvesting,... Duurzame keuzes maken impliceert dat leerlingen leren om bij het maken van een keuze ook oog moeten hebben voor het perspectief van anderen in de samenleving, voor duurzaamheid en andere maatschappelijke uitdagingen.

15.4 De leerlingen maken onderbouwde keuzes aan de hand van aangereikte criteria en aangereikte strategieën. (transversaal)

Met inbegrip van kennis

* Conceptuele kennis

- Rationele, emotionele en intuïtieve keuzes
- Keuzecriteria

* Procedurele kennis

- Keuzestrategieën met inbegrip van studiekeuze en loopbaan
- Veel voorkomende valkuilen bij het maken van keuzes

* Metacognitieve kennis

- Eigen voorkeuren en interesses
- Eigen mogelijkheden en beperkingen
- Reflectievaardigheden en -proces

Met inbegrip van dimensies eindterm

Cognitieve dimensie: beheersingsniveau evalueren

Affectieve dimensie^o: Handelen vanuit een persoonlijk kader waarin voorkeuren voor waarden, opvattingen, gedragingen, gebeurtenissen, informatie, taken, strategieën,... geïnternaliseerd zijn, maar waarbij nog aandacht nodig is voor de balans tussen conflicterende aspecten

Meer info:

[Onderwijsdoelen](#)

[Nieuwsbrief](#)

Hilde.klykens@ond.vlaanderen.be